

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45

Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiuni scolare.

I.

Ne apropiem de începutul unui nou an scolar, în scôtele noastre populare. Salarele învățătoresci, unde ômenii încredințați cu ridicare lor la minimul de 300 fl. v. a. s'au interesat de ajuns, s'au și putut duce în îndeplinire în cele mai multe comune. Cu bucurie a cetit fiecare român adevărat, că în unele tracte protopresbiterale, ridicarea salarelor la 300 fi v. a. succed în toate comunele.

Dee ceriul ca această ridicare — acêsta jertfă făcută de poporul nostru în aceste timpuri grele se fie numai spre binele nêmului românesc. Învățătorii nostri fiind mai bine salariați și vor pute căuta cu mai multă tîc-nelă de afacerile lor scolare, și vor putea lucra cu totă inima pentru a arăta un mai mare progres în învățămînt ca până aci. Scîm noi, că vor mai obveni multe obstacule în scôterea salarelor — unde organele comunale vor fi indiferente, sau unde cu intențiune ne vor îngreuna pozițiunea. Se recere aici multă bărbăție și un viu interes din partea organelor bisericesci-parochiale; căci numai așa oficiile comunale vor fi silite a și face detoria, și în consecuență, vor nisui ca să scôtă salarele, unde e făcut arunc.

În proporțiunea, în care jertfesc pentru scôlă, trebuie să stea și pretenșiunile celor ce susțin scôlă — în ce privește progresul în scôlă. Dela un învățătoriu bine plătit, pre dreptul se așteptă și progres îndestulitor. Sunt însă și alte multe cauze dela cari atărnă progresul în scôlă, și între aceste un loc de frunte îl ocupă inspecțiunea și controla din partea autorităților competente.

Acum, și tocmai acum la începutul anului scolar e timpul cel mai acomodat a vorbi despre inspecțiunea și controla instrucțiunii în scôtele noastre populare.

Cine cunôsce din experiență inspecțiunea și controlarea instrucțiunii populare, nu pôte se fie nici pe departe îndestulit cu ea. Urmările unei controale — numai după nume, și ca o formalitate golă este numai în detrimentul progresului. Fără o controlă severă sunt rari scôtele noastre, unde poți observa progres, carele se ne pôtă mulțami. Învățătorii fiind ômeni și ei, dacă sunt necontrolați, și fac detoria, așa după cum le dictăză inima și conștiința. De aci provine, că unii, și fac detoria și-și împlinesc chemarea cu sântenie fără a mai aștepta nici o controlă — numărul acestora e neînsemnat, — sunt rari nantes în gurgite vasto. Sunt alții, cari dic: pe cât mi plata, atăt are să fie și progresul. Sunt acești învățători ômeni materialisti, pe cari nu atragerea cătră scôlă îi ține în scôlă, ci lipsa de o altă ocupațiune mai rentabilă, și numărul acestor soiu de ômeni este destul de însemnat.

Este apoi o a treia categorie de învățători, cari nu arată nici un interes față de scôlă, și pentru cari inspecțiunea este numai o sarcină — un malum necessarium. Pentru învățătorii, cari și împlinesc oficiul lor cu sântenie, controla este binevenită și binevedută, căci ea nu pôte decât să scôtă la ivelă meritele învățătorului și să-i răspătască cu timpul munca lui.

Pentru învățătorii, cari și fac detoria așa dicînd numai pentru bani, controla e absolut necesară, căci numai controlați de aproape vor fi siliți în continu a și face detoria; ăra pentru învățătorii, cari intră în sanctuariul scôlei fără de a avé nici o vocațiune, nici o atragere, și cari preste tot sunt cuprinși de indolență față de scôlă — controla devine un ce imperativ — căci numai astfel se vor delătura elementele nedestoinice a figura ca învățători. Ori din ce punct de vedere am examina inspecțiunea și controla în instrucțiune, ea ni se impune ca un ce absolut necesar.

Cu cât controla instrucțiunii populare e mai severă, cu atăt progresul în scôla poporală e mai pregnant, cu atăt cultura și sciința se lăsece în mod mai estensiv în sinul unui popor. Nu avem se luăm d. e decât pe Germania, ori apoi se căutăm în patria noastră la sași.

Constatată odată necesitatea controalei și a inspecțiunii se ivesce de sine întrebarea cum se îndeplinesce la noi, și prin cine?

În general inspecțiunea și controla instrucțiunii în scôla noastră populară lasă mult de dorit — încât privește organele noastre bisericesci scolare; mult mai defectuosă și cu totul unilaterală este controla, carea fără nici un motiv se eserează prin inspectorii regesci ori alte organe administrative. Esemple destul de triste de atari controale avem cele efectuate la Nir-Adon și în alte locuri. Astăzi e un lucru sciut, că inspectorii regesci, când vizitează scôtele noastre, o singură preocupățiune au: dacă se învață destul limba magiară Asta e prima recerință a inspectorului regesc. Este lucru de sine înțeles, că din punct de vedere pedagogic o atare controlă nu e de ceva valôre, și în detrimentul unei instrucțiuni omnilaterale, delăturarea ei însă nu atărnă dela noi.

Din partea comunelor noastre parochiali inspecțiunea și controla instrucțiunii o eserează sau directorul scolar, unde sunt mai mulți învățători, sau parochul local ca director și în fine inspectorul districtual de scôle, protopresbiterul. Aceste sunt organele cari supraveghiază directe instrucțiunea în scôlă, precum și alte afaceri scolare.

Unde directorul e ales din corpul învățătorilor fungenți, inspecțiunea și controla instrucțiunii preste tot e mulțămitoare, de aci apoi și progresul în scôlă merge cu pași repeși.

Sunt însă puține comunele noastre bisericesci, cari posed scôle cu mai mulți învețători, și cari se-și aibă di-

rectorii lor salariați. Marea majoritate a comunelor noastre au numai câte un învățătoriu, și aici apoi inspecțiunea și controla instrucțiunii, și în genere a învățămîntului e în mîna parochilor ca directori scolare, precum și a inspectorilor districtuali. Și cum se controlează prin acestia învățămîntul?

Avem directori scolare din sinul preoților, cari ani de-a rëndul nici nu intră în scôlă, ba chiar cu ocaziunea esamenelor de multe ori sunt reținuți de alte afaceri a lua parte. Aici se nu te miri, dacă în scôlă e progresul racului, și dacă generațiuni cresc fără a sci cel puțin ceti și scrie.

Am scusa bucuros pre directorii trecuți în etate, ômeni pôte cu puțină carte, dar ce să dici, când dai de preoți tineri, sub a căror păstorie scôla s'a părăginit?! Te revolti, când dai de astfel de casuri, și durere! casurile sunt dese.

O altă parte dintre directorii scolare, ce e drept, se abat pe la scôlă, ascultă prelegerile și responsurile elevilor, ba și notăză prezența în scôlă și cu acêsta controla s'a finit. Tot ce a vîdut rămîne cum a fost, ca și când nimic nu s'ar fi întemplat. Acêsta controlă și inspecțiune e numai pentru ochii lunei, e o formalitate golă, carea rămîne fără nici un efect salutar asupra mersului învățămîntului. Avem apoi o altă speciă de directori — și acestia nu sunt mulți — cari nu se mulțămesc numai cu aceea, că inspecțiunează și controlează instrucțiunea și întregul mers al afacerilor scolare, dar cari și nisuiesc în faptă a emenda defectele observate.

Acestia sunt adevărații directori nu numai după nume ci și în realitate. Unde o comună bisericescă e binecuvîntată cu un atare director, afacerea scolară progresază vîdînd cu ochii din ți în ți. Progresul ia un avînt îmbucurătoriu.

Ceea-ce s'a dis aci despre directorii scolare, se pôte dice și despre inspectorii districtuali de scôle, cu pu-

FOIȚA.

Feciorul cel voinic.

(Înceiere.)

Așa și făcură. Il legară cu un lanț de piciorul calului și-l lăsară în scirea Domnului; întorcîndu-se ei ărași înapoi la móră și la friptură de ôie. Feciorul nostru era strîns legat de piciorul calului, încât nu se pute clăti, ăr calul îl trăgea după sine.

Astfel remase el pînă dimineță, când apoi auđi un urlat prin pădure. Calul începî a forăi și a fugi încât bietul fecior se tot sdrobise. Își simția pierirea bietul animal. Un lup grozav de mare adevă se apropiă de el, și-l mîncă de tot, lăsându-i numai piciorul de care era legat feciorul. „Ei — gîndi feciorul — acum vine rëndul pe mine!” Și-și aduse aminte de inel, și de bălaur; îl chemă într'ajutoriu, dar bălaurul nu se arătă; dar nici lupul nu-i avî trebă, ci se duse în cale-și.

Scăpînd feciorul și de acêsta primejdie se hotărî să nu mai odichnescă, pînă ce nu va da de o locuință omenescă.

Plecă dară la drum, trăind piciorul de cal după sine, când ecă bălaurul îi ese în cale și îi dici: „Aicia sunt stăpâne!”

Mai chemat! — „La bună vreme vini! Era să me mînănce un lup!” „Ba nu era, pentru-că eu eram lupul acela!”

Se puse apoi bălaurul de i deslegă piciorul de cătră piciorul calului și-i dici: „Voinice! se ascuți de mine! Să te faci de acum înainte mut și surd pînă ce-ți va veni ărași vremea să vorbești! Când ai lipsă de mine chiamă-me!” Bălaurul peri, ăr feciorul își propuse să-i urmeze statul.

Luându-se ărași la drum, ajunse într'un oraș. În acest oraș era scaunul împăratului. Aci auđi el povestindu-se multe; că adevă împăratul are o fată frumoasă ca ruptă din sôre; și ar dori să o mărite, dacă s'ar afla cineva atăt de curagios și de isteț, care să dărime toate palaturile unui urieș care făcea mare stricăciune împărăției sale. Dar asteliu de om nu se ivise încă. Căpi sau încercat toți sau întors pre rușine acasă, fără a isprăvi ceva, ăr alții nici nu sau mai întors... Feciorul nostru auđindu-le acestea, eși afară din oraș chemă bălaurul la sine, îl prefăcu cu inelul într'un cal frumos, frumos — și suindu-se pe el plecă ca vîntul cătră palatul urieșului. Ajuns aci luă inelul și-l închină spre palat făcînd trei semne cu el, și atunci palatul și urieșul se prefăcură în praf și pulbere. — Feciorul plecă acum ărași spre oraș și aci se duse de-a dreptul

la împăratul și-i spuse — prin semne se înțelege, — că a dărîmat palatul urieșului!

După-ce se convinse împăratul prin trimitea unor încreduți la fața locului despre adevăr, se bucură fôrte, și-l încredință cu fia-sa, făcînd mari pregătiri pentru nuntă. Căpi domni și crai au fost în lume, toți au fost chemați la nuntă! Câte mîncări și beaturi s'au schimbat acolo, nu vi-o mai spun, căci d-vôstră sciți că sciți cum se fac nunțile la curțile împărătesci! Toți ôspeții priviau cu drag la părechea frumoasă și lăudau pe împăratul că și-a căpătat un ginere atăt de vestit; dar când vedeau că ginerile e mut și surd, elătinau din cap, și jeliau pe biata mirăsă, carea nu era tocmai vîioasă. După prînz ginerile împăratului invită toți ôspeții la palaturile sale, care s'ar afla într'o pădure împăratul se învoi și astfel plecară cu musicanți cu tot! Când ajunseră la ruinele palatului urieșului, feciorul scose inelul, și începî a rosti cu glas tare nesce cuvinte într'o limbă străină și nepricepută de ôspeții și împăratul înmărmurî vîdînd că feciorul pôte vorbi dar și mai tare se minunară când vîdă că resare ca din pămînt un palat strălucit, de zece ori mai frumos decât al împăratului, cu o grădină plină de cărări și de flori mirositoare, — cu mulțime de pomi roditori și paseri cîntătoare. Porțile erau de

aur și se deschiseră singure, ăr ei intrară cu toți în castel. Și începură a se veseli de nou căci aveau pentru ce, — vîdînd că ginerile împăratului nu e mai mult mut și surd, ci e voinic frumos și vîtez ca nime pe lume.

După-ce țînî ospelul și aci câteva zile se duseră ăra înderēt la curțile împăratului. Aci zidiră o cetate, pe care o umplură cu popor din țeri streine! În scurt timp apoi muri împăratul cel bătrîn, și ginerile seu primi cărna țerii, ăr la anul tinera împărătesă îi născu un crăișor.

Atunci se fiți vîdît bucurie și veselie! Sôrele și luna n'au mai vîdît asemenea petrecere! Împăratul cel nou apoi și împărătesă au trăit mulți ani fôrte fericiti și pôte că trăesc și astăzi dacă n'au murit. ăr eu nu ve mai spun, că și eu am fost la acea nuntă împărătescă, să nu-mi diceți cumva că me laud. Dar vedeți d-vôstră bine, că de n'asi fi fost, nu v'as fi sciut povesti cum s'au întemplat toate. De acolo dela nuntă:

Încălecai p'o șea
Și v'o spusei așa,
D-vôstră să trăiți
Mai multe să auđiți.

Din „Povestile Bănutului”.

George Cătană.

ține excepțiuni onorabile și demne de imitat.

Neglijența inspectorilor distric-tuali de a controla și inspecționa în-vățământul se resbună foarte crunt.

Scólele tractuale arată puțin pro-gres, poporul nu numai că nu progre-séză în cultură, dar încă degeneréză și se corupe pre ți ce trece. Neîn-teresându-se inspectorul de scóle, di-rectorii locali și chiar și învățătorii în cea mai mare parte și vîd de afacerile lor, sciind, că nimenea nu i trage la răspundere.

Revista politică.

Deputatul Holló, care aparține partidului așa numit dela 48, și-a ținut în zilele trecute darea de sémă înaintea alegătorilor din Félégyháza. Espunerile lui au fost asteptate cu mare încor-dare și întrégă presa ungurésză a făcut raport, comentându-le. Holló a vor-bit despre situațiunea parlamentară, despre cestiunile politice bisericesci și despre referințele fracțiunilor din sténga estremă. Holló a condamnat presta-țiunile legislatorice ale parlamentului; în dietă se vorbește foarte mult și se face de tot puțin. Vina o pórta bol-năvicioșele referințe de partid și situa-țiunea parlamentară nesigură. Desba-terile bugetare nu mai lasă timp și pentru alte afaceri. Patriotismul și capabilitatea ministrilor nu e de ajuns pentru-ca activitatea parlamentară să se fie rodnică, se mai cere îmbunătă-țirea relațiunilor de partid și capa-bilitatea conducerii parlamentare, nici una nici alta însă nu există. Partidul liberal e enervat și dovedește puțin interes pentru afacerile publice, pentru conducerea parlamentului se cer băr-bați probați, cari au trecut și s'au des-voltat în mijlocul activității parlamen-tare, bărbați capabili, egoismul ambi-țiunea și titlul nu sunt atribuțiuni de a pute cineva conduce. Dacă nați-unea a hotărît la alegeri ca regimul să lucreze încă pe baza dela 1867, aceia care stau pe această basă și forméză majoritatea, trebuie să creeze o altă viață parlamentară, fie prin o unire, fie prin dizolvarea parlamentului ori în alt modru. Legislativa va avé să resolve-ze cestiuni cardinale, eaze va ocupa cu cestiuni de naționalitate, administrative, justițiare și politice bisericesci. Cestiunea politică-bisericescă trebuie odată resol-vată. Dênsul, ce-i drept, nu e învoit cu reformele, cum le prezentéză gu-vernul, dar în principiu le sprijinesce și va lupta pentru introducerea căsă-toriei civile obligătore, ca să se pună odată capăt agitațiunilor între popo-rațiunea țerei. Crede, că tóte proiecte

tele politico-bisericesci ale guvernului vor trece în dietă. — Opozițiunea ȋice Holló — e dismembrată în 3 părți. În-témplările petrecute din partidul inde-pendent sunt de regretat, pentru-că le-au causat mai mult cestiuni personale decât principiale. Partidul, căruia dên-sul aparține voescé libertatea și inde-pendența patriei, după sti-pulațiunile dela 1848 și ale sancțiunei pragmatice, dar să trăescă în alianță cu Austria pe baza uniunii perso-nale. Partidul seu va lupta însă pentru independența ori de vrea ori nu dina-stia și Austria.

Atât în Francia cât și în Rusia, a făcut rea impresiune presența moș-tenitoriului de tron italian la mane-vrele germane din Elsața-Lotaringia. Rușii o numesc netactică făcută la inițiativa germână, ér francesii o pri-vesc de o demonstrațiune nepotrivită și necuviincioasă. Și ȋiarul rusesc „No-voje Wremja” ȋice, că visita lui e o demonstrațiune contra Franciei, carea în cele din urmă va trebui să și pîrdă indulgența și să nu mai sufere astfelu de acte. Ca contra demonstrațiune are deci să fie privită visita unei flote rusesci într'un port frances, precum și a unei flote francesce în marea me-diterană. „Peterb. Wiedomosti” scrie, că Italia se întrece cu Austro-Ungaria întru ași arăta nemulțămirea față de Francia. Participarea Franciei la eli-berarea Italiei s'a uitat cu totul. Po-litica italiană nu cam prea are amin-tiri glorioșe și cea actuală e puțin onorabilă.

După scirile oficióselor germane, entusiasmul în decursul petrecerei îm-pêratului german în Metz a fost mare. Împêratul n'a întrelăsat ocaziunea să accentueze, că scopul triplei alianțe este susținerea păcei, și sunt cu totul în rê-tăcire aceia, cari ȋic, că tripla alianță lu-cra cu mijloce ascunse, ca întrégă Eu-ropa să fie odată în flacări. Dacă ea ar fi voit să provóce casus belli, astfelu de casuri s'au ivit chiar în contul tri-plei alianțe, dar ea a trecut preste ele la ordine.

În ședința din 5 Septemvre a casei lorȋilor din Anglia presentă lordul Specer homerule-bill în a doua ce-tire. El a accentuat, că tóte mijló-cele de până acum de a mulțămâmi Ir-landa au rêmás zadarnice, de aceea rógă ca înalta casă să nu respingă proiectul. Acum să dă ocaziune a aduce un act de mare însemnătate și chiar jertfe de bună voie. De când cu discuția pro-iectului în tot locul domnesce pace; chiar și Irlanda e liniștită. Poporul irlandez trăescce acum în speranță, în loc de dubietate. Speranța în indepen-

dența Irlandei este o urmare a alege-rilor generale ultime și a primirci proiectului în casa de jos. Nu nimi-ciți această speranță, ȋise vorbitoriul. Dacă veți nega primirea proiectului, poporul irlandez ér va trăi în neticnă și dubietate, ér d-vóstră vê faceți cul-pabili de o mare răspundere. Contra proiectului a vorbit ducele Devon-schire, care propuse respingerea lui.

Alegerile din Francia au dovedit o definitivă și strălucită învingere a republicei. Deputații s'au mai puri-ficat și la această a contribuit cestiu-ne Panamei și alte evenimente re-gretabile din Francia. Mare sensație a produs în afară căderea unor băr-bați distinși și cunoscuți în viața pu-blică și parlamentară a Franciei. Ener-gicul Clémenceau, Floquet și Cassagnac, tot bărbați valoroși vor trebui să se mulțămescă ca simpli pri-vitori în sala de debateri. Resultatul alegerilor după „Temps” este acesta, 310 republicani, 122 radicali, 35 ra-liați, 49 socialisti și 48 reacționari.

La procesul Replicei.

Vorbirea apêrătoriului P. Mudron.

On. tribunal! D-lor jurați! Numai pe scurt am să vorbesc în numele clientului meu, fiind-că debateria causei a înaintat prea tare. Înainte de tóte pot înțelegce posi-ția grea a d-vóstre, d-lor jurați, nu din cauză, că onor. acus. public a vorbit așa de frumos cătră d-vóstră, ci pentru-că Ve vîd în contradicere cu condițiunile fundamentale ce trebuie să le întrunescă o curte cu jurați. Sciu apreția foarte bine îndrumarea la or-dine, care a făcut-o on. președinte față cu colegul meu apêrător, fiindcă stăm aici în fața cestiunei, că românii ar fi provocat la ură contra națiunei magiare. D-Vóstră sun-teți magiarii, de partea această sunt românii. Vedeți, această este o stare foarte grea, fiind că toțiș numai ômeni suntem și fiindcă este o eróre împrejurarea, că chiar magiarii sunt chemați să judece asupra românilor. Dacă ați fi ângeri, altfel ați judeca, cum judecați ca ômeni.

On. acuator public și-a început vor-birea sa cu Liga română și Daco româ-nism, și deși am urmărit cu mare atențiune cetirea „Replicei”, totuși din „Replică” des-pre tóte acestea nu am aȋdit nimica. Este drept, că acestea 's lucruri apte să se aȋte simțirile magiarului, însă fără cauză, pentru că precum am amintit în „Replica” nu ob-vine așa ceva.

S'a susținut mai departe, că autorii „Replicei” ar fi ȋis, că mai bucuroși voiesc să se facă ruși decât unguri. Eu așa ceva n'am aȋdit, ci am aȋdit, că poporul vorbește așa ceva, însă nu autorii „Replicei”. Aceste sunt două lucruri diferite, și de aceea nu

este iertat a se pune în gura autorilor vorbe de acelea, ci în gura poporului de rînd.

Declar, că mai mult mi-ar fi plăcut, dacă s'ar fi cetit contra-răspunsul acela, pe care nu bățândrii ei tinerimea magiară l'au redigat, fiind-că în raport cu această, „Re-plica” este numai o scriere polemică, un rês-puns la răspunsul acela. Așa dară mi-ar fi plăcut, ca să cunosc răspunsul acesta, pen-tru că recunosc, că eu nu l'am putut ceti din cauză, că n'am avut timp, fiind chemat prin telegraf la pertractarea această.

Se ȋidică două acuzări contra clientu-lui meu. Și anume prima, că prin răspân-direa acestei „Replici” clientul meu ar fi călcat puterea obligătore a legii. Eu acé-sta n'am aȋdit să se fi cetit în „Replică” și n'am aȋlat în ea espresiunea, pe care co-dicele penal apriat o pretinde, ca basă la denegarea puterei obligătore a legii. În „Replică” se ȋice ce-i drept că „noi nu primim uniunea ca legală”, dar nu se ȋice, că denegăm puterea obligătore a legilor față cu această. Polonyi a ȋis de curînd, că el nu găsește corect pactul dela 1867 și că el pretinde uniunea personală. În „Re-plică” numai aceea se ȋice, că românii nu vor uniunea. Ei bine, lui Polonyi îi este permis să ȋică ce a ȋis, fiind că e ungur, ér autorilor „Replicei”, nu, de ôre ce sunt români.

Ori ce lege se pôte critica, se pot do-vedi lacunele și încorectitățile ei, însă de tot alta este a denega puterea obligătore a ei. Puterea obligătore a legii nu este ni-căiri atacată în „Replică”, ci preste tot nu se ȋice, că pe cale legală voim și aceea.

Cade tot-odată și a doua acuzare asu-pra „Replicei”, adecă agitarea la ură a unei naționalități contra ceialte. Pentru-că, ce este agitare? Agitarea e răspândirea min-ciunilor. Dar în Ungaria să nu fie permis a espune adevêrurile? Acum se nasce între-barea dacă conține „Replica” adevêruri seu ba? Eu într'adevêr am fost cu atențiune la tot decursul pertractării și am creȋut, că se vor indica împrejurările, cari vor dovedi, că „Replica” conține minciuni, sau că să vor asculta martori, cari vor dovedi neade-vêrul faptelor afirmate. Tóte acesta însă nu le-am observat.

E drept, că On. acuator public a dec-larat în vorbirea sa una și alta de necorect și neadevêrat. Această însă nu-i destul, ci trebuia să și dovedescă tot-odată afirmați-unile. Așa dară, după părerea mea, până când contrariul nu se va dovedi, conținutul „Replicei” este a se privi ca adevêrat, fiind că conținutul „Replicei” nu este prin nimic combătut și fiind-că în acest conținut se află casuri concrete, al căror neadevêr era datorita on. acuator public să-l dovedescă, deôrece dênsul trebuie să stea mai pe sus de partide, și fiind-că datorința lui este, nu numai a cere osêndirea ci tot-odată a aduce și motivele, cari militéză pentru apêrare. Astfel dar ar fi trebuit să provóce pe acu-

Documente pentru limbă și istorie.

Un manuscript în limba Macedo-română.

(Urmare.)

Mărire, pe Ton. 2.

Pentru rugăciunile Apostolilor tei, miselimose! koraceste mulcimă pekatelor nostre.

Și akum.

Pentru rogăciunile Zeunasketorei, miselimose! koraceste mulcimă pekatelor nostre.

Versu, pe Ton. 6.

Miselemē Zeule după mare miseliă tēa, și după mulcimă îndurărilor tele, sterge nelegă mēa.

Kând invia Isus din mormēt, prekum zise mai nante, dede noē viacā vietosā, și mare miseliē.

Earō la începerē Treinarlūi în Domineci.

Mărire, pe Ton. 8.

Ușile kaincei desclide mie, Viacādatorule! kă spirtul meu, karele portă lokuincă a truplūi ku tot-lu spurkatā, mănēkă la lokuinca tēa sântā; mă ka un îndurat koraceste pre el ku miseliă miselimei tei.

Și akum.

Pre karările mântuirei! Indereptēazame, Zeunas-ketore, kă spurkai sufletlu mēu ku pekate grosolane, și totā viaca mēa ku linevire petreku; mă ku ro-găciunile tele mântueste-me de totā nekorăciēa.

Versu pre Ton. 6.

Miseleme, Zeule! după mare miseliă tēa și după mulcimă îndurărilor tele, sterge nelegă mēa.

Kându kuget, eu miselu, la mulcimă faptelor mele rele, me kutremur de infrikoșata zī a judekatei mē eu, karele kontreziu spre miseliă miselimei tei, strig cie ka David: Miseleme, Zeule! după mare mi-seliă tēa.

La kântarēa 9-lēa, kântare kătră Zeunaskătoreā. Popa zice cu boce mare in Altariu.

Pre prēasanta Zeunasketoreā, și Muma luminei sō mărиму intru kântări.

Kântărecii. Măreste sufletlu mēu pre Dom-nul, și se bukurā spirtul mēu de Zeu Mântuitorlu mēu.

Karēa esti mai onorată decât Heruvimi, si ne-simelat mai maritā dekāt Serafimi; karēa nestrikat pre Zeu Kuvētul naskuși; pre tine adevēratā Zeu-nasketore mărиму.

Kă Kautā spre umilinka servei seei; ēatē me vor ferici de akum tote genurile.

Karēa esti mai onorată dekāt Heruvimi.

Kă Potentul fakū mie mărire, și sântu e nu-mele lui; și miseliă lui in gen și in gen, spre kari se temu de el.

Karēa esti mai onorată decât Heruvimi.

Fakū tarie ku braciul seu, resipi pre mărecii ku kugetlu inimei lor.

Karēa esti mai onorată dekāt Heruvimi.

Depuse pre poteci depre skaon, și redikā pre nmilici; pre fometoși implū ku bunetăci, și pre in-avucii scose afară deșerci.

Karēa esti mai onorată dekāt Heruvimi.

Luoā pre Israil servul seu, ka să reinime mi-seliă, prekum vorbi kătră prunciūi nostrii, Avraamlūi, și seminciēi lui pōnē in vietā.

Karēa esti mai onorată dekāt Heruvimi.

Dominekā inântēa Treiciunei zicemu.

Sântu este Domnul Zeul nostru. De treori.

Versu. Înalcaci pre Domnul Zeul nostru, și ve inclinaci asternutlūi pețorelor lui, kă Sântu este.

Și se kântă Treiciunile: Apoī se ziku Laudele, pre Tonlu, care va fi.

Partēa derēapta. Totā suflarēa sō laude pre Domnul. Laudaci pre Domnul din ceruri; laudaci pre el intru inaltele: Cie se kuvine kântare, Zeule;

Partēa stingā. Laudaci pre el toți Angeriū lui; laudaci pre el, tote poterile lui: Cie se kuvine kântare, Zeule!

Laudaci pre el, sorele și luna; laudaci pre el, tote stelele și lumina.

Laudaci pre el, cerurile cerurilor, și apa cēa mai presus de ceruri! sō laude numele Domnului.

Kă el zise, și se fakū; el mândă, și se kreā.

(Va urma.)

safi a documenta adevărul afirmațiilor din „Replică”, ce dacă nu ar fi fost în stare a face, atunci eu însuși mi aș părăsi lupta și aș dice, că afirmând ei nedreptăți se suporțe și urmările.

De-orece după părerea mea conținutul „Replicii” este adevărat, declar, că despre agitație nu pôte fi vorba.

Afară de acesta mai este o întrebare. Și anume, la fie-care delict sau crimă se recere intențiunea rea. In „Replică” însă așa ceva nu există, căci cuprinsul ei fiind adevărat, cade de sine intențiunea rea. Mai departe după părerea mea răspândirea unei broșuri numai atunci pôte fi punibilă, dacă răspândirea acesteia s'a făcut contra îndrăcirii judecătorești.

Locuim în libera Ungarie și de aceea nu se pôte permite, ca să se pedepsescă cineva pentru răspândirea unei broșuri, despre al căreia conținut plin de adevăr respectivul este convins, și mai ales atunci, când răspândirea nu a fost oprită. Onoratul procuror a înaintat acușatiunea în 17 Septembrie 1892, ăr „Replica” s'a răspândit în 2 August, așa dară au trecut mai două luni dela răspândire și până la înaintarea acușatiunei. In cazul, când răspândirea s'ar fi întâmplat după înaintarea acușatiunei, ce însă coform actelor, nu s'a întâmplat, aș fi renunțat la apărarea clientului meu. După cum stă însă lucrul sunt silit, a ridica vocea pentru clientul meu și tot-odată a accentua împrejurarea, că clientul meu a fost numai contabilul institutului. Vê rog, on. jurați a lua în considerare toate acestea și a da atențiune împrejurării, că ca contabil plătit a fost dator a efectui comanda și a trimite esemplarele. Pe baza celor puse recomand pe clientul meu considerațiunei on. jurați și tot-odată a on. tribunal.

Noutăți.

Dela curtea română. M. S. Regele României se va întorče Dumineca viitoare din străinătate și se va opri la Sinaia. La Predeal va fi întâmpinat Duminecă dimineața de toți ministrii aflațori în țără. În ziua a doua, Luni, se va ține la Sinaia un consiliu de ministrii sub presidența Maj. Sale.

Granițele închise. Vice comitele comitatului Sibiiu face cunoscut, că guvernul român a oprit intrarea călătorilor în țără pe la Turnul roșu, de asemenea nu e permis să între marfă în România prin acest pas.

Călătoria în România. Din cauza celor, în urma măsurilor luate de autoritățile române, trecerea granițelor pe drumul de țără dela Predeal, atât cu carul, cât și pe jos, este cu totul oprită. Trecerea se pôte face numai cu trenul. Țeraurilor muncitori însă nu li se permite trecerea nici într'un chip. In urma acestor măsuri, vice-spanul comitatului Brașov face cunoscut, că până nu va înceta dispozițiunea de mai sus a guvernului român, certificate de trecere în România pentru 15, ori 30 de zile, muncitorii nu vor mai putē căpēta.

Procese. In 12 l. c. n. se va pertracta la Cluș un nou proces de presă al „Tribunei” și după cum anunță foile ungurești s'a intentat procesă de presă și „Fóiei poporului”.

Școlă de agricultură. Vice-comitele comitatului Sibiiu face cunoscut, că la școlă de agricultură de model a comitatului Sibiiu (în Sibiiu, târgul de vite Nr. 10) se vor primi pe anul 1893/4 7 elevi (în linia prima feciori de economi).

Cursul de învățământ se începe cu 1 Novembrie 1893.

Cari vor să între trebuie: a) se fi împlinit al șeseprețecilea an al etății, b) se fie sănătoși și trupesce astfelu desvoltat spre a putea suporta lucrurile de câmp neînterupt; c) să aibă deja în lucrurile economice esperință și ôrecare destoinicie; d) se fi absolvat o școlă poporală cu succes bun; e) a se legitima despre purtarea s'a morală prin un atestat dela deregăroria comunală; f) a se supune unui examen de primire. Elevi capătă instrucțiune, locuință și alimentare gratuită și afară de aceea o simbrie lunară de 3 fl., care jumătate se solvesce în fie care

lună în bani gata, ăr' cealaltă jumătate se depune fructificativ pentru serviciu intrun institut de bani și se estradă numai la eșirea din școlă economică, economia de model mai îngrisesce special de albiturile de purtat și de pat.

Elevii însuși au de a îngriji de vestimente, încălțăminte și albituri.

Rugările de primire sunt a se îndrepta mult până la 20 Octobre (st. nou) către conducătorul institutului de economie Iuliu Schuster în Sibiiu, târgul de vite Nr. 10 care va da bucuros și alte deslușiri.

Mensa academică se va înființa în Budapesta. E vorba de instituțiune, care la universitate din Viena există de câțiva ani și care susține o localitate, unde studenții universitari capătă mâncare cu prețuri foarte moderate. La inițiativa fostului rector magnificus Dr. Breznay se face acum apel la inimile generose, cu scop ca să spijinescă o asemenea instituțiune, care pe lângă aceea că va fi chieată a ușora existența studenților seraci, va contribui și la aceea, că „între universitari se se desvôlte un sentiment comun de corporațiune și o viață de student cu caracter magiar” așa scriu foile.

Limba flamandă.—La 20 și 21 l. c. s'a ținut în Brügge un congres național flamand care s'a ocupat mult cu chestia răspândirii limbei flamande. Iată măsurile ce le cere congresul: senatorii, deputații, consilierii comunali se se folosescă în toate adunările, ai căror membri sunt, numai de limba flamandă, în cuvătări și raporturi. S'a decis apoi să se întemeze o ligă a flamanșilor culți a cărei membri se se obligă a vorbi în familii și cu amicii numai în limba lor. Acesta mai ales pentru că tocmăi cei culți vorbesc prea bucuros franțuzește. Se speră că liga această va avē foarte mulți membri.

Limba irlandeză.—In Dublin, Irlanda s'a fondat o societate nouă, ce are de scop de a lăți limba irlandeză ca limba de conversație, în locul celei engleze în Irlanda, unde limba irlandeză a dispărut aproape. Spre acest scop se vor ținea prelecțiuni în limba irlandeză.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere poporală a Ardélului.

de
Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Pentru români Sibiiul este oraș foarte însemnat, deorece ei au aici mai multe aședămintele frumoșe și aici își țin adunările cele mai însemnate.

In Sibiiu este reședința (scaunul) arhiepiscopului și metropolitului românilor de legea gr. or. Sibiiul a fost designat ca loc de reședință a episcopilor români gr. orientali la anul 1783. Inșe episcopii Nichitici și Adamovici, au locuit în Reșinar și episcopul Vasile Moga a fost cel dintâi, care și-a avut scaunul episcopesc în Sibiiu*). Aici se află consistoriul arhiepiscopesc sau cum am dice sfatul cel mai înalt bisericesc, care dimpreună cu arhiepiscopul ocărmuiesce pe credincioșii români gr. or. din Ardél în privința spirituală și îngrisesce de bisericile și școlile lor și de averea archidiecesei. Aici, la reședința arhiepiscopescă, se adună în fie-care an la Dumineca Tomei, fruntașii credincioșilor gr. orientali, preoți și mireni, aleși din totă țara Ardélului, după cercuri de alegere, de se sfătuiesc și pun la cale cele mai în-

*) Episcopul Nichitici și următorul seu Adamovici, amândoi serbi de origine, au păstărit biserica română gr. or. din Ardél dela 1783 până la 1796. După mórtea lui Adamovici scaunul episcopesc a ramas vacant în decurs de 15 ani, până la 1810 când a fost ales și întârit de episcop Ioan Moga și chirotănit la 1811. El a fost după unire, cel dintâi episcop român al românilor gr. orientali. Vechea reședință în Sibiiu a fost în casa de sub Nr. 7 din strada Cisnădiei, care acum nu mai există, căci în locul ei s'a edificat un palat nou. Casa această a fost prima avere a archidiecesei noastre, cumpărată la 1819 (respectiv 1821) din o colecță făcută între credincioși; în ea s'a deschis mai întâi seminarul, ăr' la 1839 a fost prefăcută în reședință.

semnate lucruri bisericesci și școlare. Adunarea această anuală se numesce sinod archidieceșan și se compune din 60 de membrii (20 preoți și 40 mireni) aleși în 20 de cercuri de alegere. Tot în Sibiiu se ține din trei în trei ani o altă adunare bisericescă a românilor gr. orientali, la care se adună fruntașii tuturor românilor de legea gr. orientală, adevă nu numai din archidieceșă, (Ardél) ci și din diecesele Aradului și Caransebeșului (Țara-Ungurască și Bănat) astfel deci din întreaga metropolie, aleși ărăși după cercuri. Adunarea această se numesce congres național-bisericesc și are 90 de membri, (30 preoți și 60 mireni).

In Sibiiu se află o școlă mai naltă de preoție sau școlă de teologie și una pentru învățatori sau școlă de pedagogie, fie care cu câte un curs de trei ani. Aceste școle sunt frecventate la an cam de 150 de elevi, cari își au locuința în „seminariul „Andreian” din strada Măcelarilor, unde se află și salele de prelegere, biblioteca seminarului și tot ce se ține de școlă.

In Sibiiu își are mai departe reședința „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”. Acesta este o însoțire a tuturor românilor ardeleni, întemeiată la 1861 și are menirea a lăți între românii din Ardél cultura în deosebitele ei ramuri, știința de carte, meseriile ș. a. cu un cuvânt tot ce e bun, folositor și frumos. La ea se pôte face ori cine membru, plătind anumite taxe și „Asociațiunea” și are mulți membrii în tot Ardélul, cari se împart după ținuturi în mai multe despărțăminte. Din taxele membrilor și din alte dăruiri făcute de binevoitorii nemului românesc, însoțirea această are adunată o avere frumoșă, din venitele căreia se împart pe fie-care an stipendii și ajutóre la copii seraci, dar sirguincioși și cu purtare bună dela școle și meserii. Membrii „Asociațiunii”, cari sunt datori a lucra, fie-care după putință, pentru spriginirea și înaintarea scopului ei, se adună odată pe an în deosebite orașe ale țării, ca să vadă, cum se chiverniscesc averea însoțirii și să pună la cale alte treburi de ale ei. Adunările aceste sunt împreunate cu serbări foarte frumoșe. Adunarea „Asociațiunii” alege tot la trei ani comitetul ei, care se compune din 12 membri și e dator a conduce însoțirea și a griji de înaintarea și interesele ei. Partea cea mai însemnată a averii „Asociațiunii”, (precum case, biblioteca, școlă de fete etc.) se află în Sibiiu și aici este și reședința comitetului ei.

„Asociațiunea” susține o școlă civilă de fete cu internat, cu patru clase, care e cercetată pe an de 80—90 de eleve. Ea este provădută cu toate cele de lipsă, după cerințele cele mai nouse și e una dintre cele mai bune școle de fete din Ardél. Școlă această s'a deschis în toamna anului 1886.

Afară de aceste se mai află în Sibiiu și alte însoțiri române. Astfel este Reuniunea femeilor române, înființată înainte de această cu 13 ani; ea are o avere de aproape 10 mii de floreni, din care susține o școlă elementară de fete, adăpostită în edificiul școlii „Asociațiunei.” Apoi Reuniunea română de agricultură (pentru comitatul Sibiiului) care are de scop perfecționarea și îmbunătățirea lucrării câmpului în toate ramurile ei. Banca sau institutul de credit și economii „Albina”, care s'a înființat la anul 1872 cu un capital de 300 mii fl. Ea face o învêrtire (circulațiune) pe an de preste treizeci de milioane floreni și este una dintre cele mai mari bănci ale Ardélului; în Brașov are o sucursală (filială).*) Reuniunea română de cântări, Societatea de lectură sau casa română, Reuniunea sodalilor români etc.

In Sibiiu apar cinci foi române, dintre cari una este organul oficios al „Asociațiunii”, apoi se află două tipografii române, dintre cari cea mai veche este tipografia archidieceșană gr. orientală, întemeiată la 1850 de metropolitul Andrei Șaguna. In Sibiiu se află patru biserici române și la fie-care câte o școlă elementară de copii și copile. (Va urma.)

*) În anul 1892 circulațiunea (reverimentul) a fost de 30,267,164 fl. 92 cr. ăr venitul curat de 86,487 fl. 37 cr.

Convocare.

Reuniunea femeilor române din Abrud Abrudsat și jur își va ține adunarea generală ordinară Duminecă la 5/17 Septembrie a. c. la 3 ore după amēdi, în localitatea școlii de fete din Abrud, la care se învătă, cu onóre toți membrii și binefăcătorii reuniunei.

Obiectele:

1. Raportul comitetului.
2. Revișiunea ratiociniului.
3. Stăvirea bugetului pe anul viitoriu 1894.
4. Esmiterea unei comisiuni pentru încassarea taxelor dela membrii vechi și conscrierea membrilor noi.
5. Propuneri și interpelări.

Dela reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur.

Abrud în 3 Septembrie st. n. 1893.

Ana Filip,
presidentă.

Alesandru Ciura,
secretariu.

Bibliografic.

A apărut.

Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov despre situațiunea economică din circumscripția ei în anul 1892. Brașov, 1893. Proprietatea și editura camerei de comerț și industrie din Brașov.

Din public. *)

Dare de sēmă și mulțămintă publică.

Cu ocașiunea petrecerei de vară a reuniunei femeilor române gr. or. din Reșinar ținută la 4/16 Iuliu a. c. au binevoit a supra-solvi resp. a trimite oferte mariminose în fa-vorul fondului reuniunei următorii prea stimați domniși domne.

Nicolau Maier protopresbiter Seliște 3 fl. Valeriu Popp not. Săcel, Michail Smigelsci not. Bongard, Petru I. Comșa com. Seliște Mihail Jourca not. com. Iosif Goga preot, Bucur Dancășiu sen. Aleman Danușiu primariu, Ieremia Dancășiu câte 2 fl. Bucur Dancășiu jun. 1 fl. 50 cr. Vasile Bologa preot Turda, Gerascim Cărpeneșan not. Beheu, D-na Ana Marienescu, D-șora Sabina Brote Sibiiu, D-șora Maria Bucisan Seliște Ana I. Boidocan Boița, Octavian Smigelsci prof. Blașiu, Dtru Vidrighin com. România, Michalace Iliescu com. România, Constantin Popp func. de bancă Sibiiu Ernst Sigerius, Dr. Iulius Grecu medic, Constantin Trandafil. Unger István condegens. Moise Frățilă inv. Ioan Mariu inv. Emilian Dancășiu inv. Șerban Cioran inv. Ioan Popp preot, Dtru Vidrighin sen. Șerban Pitariu, Dtru. Vidrighin jun. Ioan Isdrailă, George Stoica, Petru Mișinger, Dtru Surol, Savu Lungu, Aleman Brote, câte 1 fl. Hilarius Dancășiu, Emanuil Măglașu Ioan Frațilă Bongard, Ioan Lubinski, Bucur Omota, Ana A. Daocășiu, Ana S. Cioran, Maria V. Duca Haria C. Grebenea, Opreana Albu câte 50 cr.

Venitul brut a fost . . . 53 fl. 50 cr.

Spesele s'au urcat la . . . 33 „ 31 cr.

Resultă un venit curat de . . . 20 fl. 19 cr.

Comitetul în numele reuniunei își ține de plăcută datorință a-și da sama de rezultatul material al petrecerei și tot odată a aduce mulțăminta publică acelor p. t. domni și domne cari au contribuit cu sprijinul material și moral la prosperarea tinerei noastre reuniuni.

Primescă marinimoșii contribuenți mulțămirile noastre adēnci.

Reșinar, 16 August, 1893.

Comitetul arangiator.

Posta redacțiunei.

Un șimotelcan în ș. Manuscripte anonime, fără de a sci numele autorului, nu putem publica. Faceți-ne cunoscut numele Dv. Red.

Loterie.

Mercuri, 6 Septembrie, 1893.

Sibiiu: 44 36 7 58 78

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă.

Nr. 351/1893

[164] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Laz, protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt următoarele:

1. Dela 137, familii câte 2 ferii de must à 80 cr. feria . . fl. 219 —
2. La Botezul Domnului cu umblarea cu crucea, dela 130 case câte 30 cr. fl. 39.—
3. Dela 137 familii câte 1 qi de lucru à 40 cr. . fl. 52.—
4. Dela 19 casuri de botez, calculate după cei cinci ani din urmă à 50 cr. fl. 9.50
5. Dela 5 cununii à 4 fl. 20.—
6. Dela 9 casuri de mörte sub 7 ani à 1 fl. 10 cr. fl. 9.90 și dela 11 casuri peste 7 ani à 2 fl. 10 cr. . . fl. 23.10
7. Venitul dela progadie și un fênaț. . . fl. 11.—
8. Dela altar . . . fl. 20.—

Suma . . fl. 403.50

Și celelalte venite stolare.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch, au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigóre, până la terminul susindicat, subseminatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 3 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 426/1893.

[160] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înseminate, din protopresbiteratul Sighișórei, se escrie concurs cu termin până la 15 Septembrie v. a. c.

1. Boiul mare, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne și grădină.
2. Bundorf, cu salariu anual de 300 fl., și anume: în bani 180 fl., în naturalie și 4 stângeni de lemne, computate cu 120 fl. cuartir și grădină.
3. Hendorf, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 150 fl., folosirea de 7 jugere pământ cu 120 fl. și 4 stângeni de lemne cu 30 fl. pre lângă cuartir și grădină.
4. Mucundorf, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 200 fl., vîptuale cu 70 fl., lemne cu 30 fl., cuartir și grădină.
5. Saes, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 50 fl., din pământ clasa I. cu venit de 200 fl., 6 stângeni de lemne cu 50 fl. și cuartir gratuit în edificiul școlei.
6. Teline, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 120 fl., agrii cu venit de 130 fl., din vîptuale și lemne de foc cu 50 fl., cuartir și grădină.
7. Trapold, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 220 fl., agrii cu venit de 40 fl., 6 stângeni de lemne cu 40 fl., cuartir și grădină.
8. Zoltan, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 248 fl., vîptuale cu 28 fl., lemne de foc cu 24 fl. cuartir și grădină.

Informațiuni mai detaiate concurenții primesc dela subscrisul.

Suplicele concursuale instruite în sensul legilor în vigóre, sunt a se subșterne subscrisului până la terminul de sus.

Sighișóra, 6 August, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișórei.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 369/1893.

(152) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela școlele confesionale gr. or. mai jos înseminate din protopresbiteratul Ungurașului se escrie concurs în termin de 20 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Rachiș, salariu anual 300 fl. în bani și naturale, cuartir acomodat în localitatea școlei, grădină de legumărit și 4 org. lemne din cari e a se încălzi și sala de învățământ.
2. Miluan, salariu anual 300 fl. în bani și naturale.
3. Sântă Măria, salariu anual 300 fl. în bani, naturale și venitele cantoralii computate în 28 fl.
4. Bodia și Bosna, învățătoriu ambulante, salariu anual 300 fl. în bani, naturale și cuartir liber în edificiul școlei din Bosna
5. Unguraș, învățătoriu suplent cu salariu anual 200 fl. în bani și naturale.

Dela concurenții se recere, ca înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare să se prezenteze la biserică spre a-și arăta desteritățile în cântări și tipic. Cererile concursuale instruite conform normelor din vigóre, se se adreseze în terminul deschis la subseminatului oficiu protopresbiteral cu posta ultimă „Hidalmás”.

Fizeș Sânpetru, 28 Iuliu, 1893.

În conțelegere cu comitetele parochiale din singuraticile parochii.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ungurașului.

Paul Roșca,
protopresb.

Nr. 439/1893

[167] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înseminate din protopresbiteratul Sighișórei, se publică concurs cu termin până la 15 Septembrie a. c. v.

1. Hașfalău, cu salariu anual de 300 fl., și anume: prin repartitiune dela popor 200 fl. din cassa bisericeii 100 fl., lemne de foc, cuartir și grădină.
2. Feleag, cu salariu anual de 300 fl. și anume: 250 fl. prin repartitiune dela popor. și pentru copii obligați de școlă, și lemne de foc cu 50 fl. cuartir gratuit și grădină.
3. Șard, cu salariu anual de 300 fl. din cari 202 fl. 50 cr. prin repartitiune dela popor, ér restul de 97 fl. 50 cr. din cassa bisericeii, cuartir gratuit și grădină.

Informațiuni mai detaiate primesc concurenții dela subscrisul.

Petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigóre, se vor subșterne subscrisului până la terminul susindicat.

Sighișóra 12 August 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișórei.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 265/1893

[166] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlele gr. or. din comunele bisericesci mai jos înseminate în protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu terminul 10 Septembrie v. 1893.

1. Albac, cu 300 fl. v. a. din alodiu, locuință cu grădină.
2. Neagra de jos cu 300 fl. v. a. din repartitiune, locuință cu grădină.

3. Ponorel cu 300 fl. v. a. din repartitiune, locuință cu grădină.

4. Șohodol-Peleș cu 300 fl. v. a. din repartitiune, locuință cu grădină.

La toate aceste posturi se recere, ca alesul învățătoriu se țină o strănă în biserică cu cântare și se facă grădină de pomărit.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se se prezenteze înainte de expirarea concursului în comunele bisericesci spre cunoșcere și se-și trimită rugărilor concursuale cu documentele necesare la subscrisul oficiu în timpul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni. 11 August, 1893.

Romul Furdul,
protopresbiter.

Nr. 426/1893

[165] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de la școlele din comunele mai jos înseminate se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful român”.

1. Caianel, salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitiune.
2. Iunc, salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitiune.
3. Ribicióra de jos și de sus salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce 200 fl. din repartitiune și 100 fl. din lada bisericeii.
4. Vaca, salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitiune 150 fl. și din lada bisericeii ér 150 fl.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigóre, la subseminatului oficiu protopresbiteral.

Brad, la 9 August, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Vasilie Dămian,
protopresb.

[154] 2—3

Concurs repetit.

La școlă română gr. or. cu trei clase din Preșmer, protopresbiteratul Brașovului, a devenit vacant un post de învățătoriu, spre a cărui ocupare se escrie de nou concurs cu termin de 20 de zile dela prima publicare în „Tel. rom.”

Emolumentele:

1. Salariu anual din cassa alodială plătit în rate lunare anticipative fl. 300.—
2. Bani de cuartir din alodiu fl. 40.—
3. 4 gălete de grâu dela mori în natură fl. 20.—
4. Folosința unui fênaț fl. 10.—
5. Dela ½ familiile din parochie câte 20 cr. . . fl. 10.—

Suma . . fl. 380.—

Suplicele de concurs instruite conform legilor în vigóre se se adreseze la oficiul protopresbiteral al Brașovului.

Alesul e dator a țină strănă în biserică tot a două săptămână, ér Dumineca și sârbătorea totdeauna, apoi a țină prelegerile prescise în școlă de repetitiune.

Concurenții, cari vor dovedi cunoștințe temeinice musicale vor fi preferiți, spre acest scop se se presinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică.

Preșmer, 25 Iuliu, 1893.

Comitetul parochial rom. gr. or.

Georgiu Ludu,
preot, președ. comit.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral:

Ioan Petric,
protopop.

Nr. 318/1893

[147] 3—3

EDICT.

Nicolau Trihenea din Galeș, legiuitul bărbat al Anei Aleman Goșa din Seliște, care a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție de trei-spre dece ani fără a se sci unde se află și dacă mai trăiesce, pe basa rezoluțiunei consistoriale din 6 Iuliu a. c. Nr. 3988 B. se citéză a se presenta înaintea subseminatului oficiu protopresbiteral în termin de șase luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra i de muiera lui, se va pertracta și decide în absența lui.

Seliște 6 August, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 426/1893.

(163) 2—3

Citațiune edictală.

Ioan Sas din Cața, legiuitul bărbat al Anghelinei Boeriu din Cața, carele a părăsit cu necredință pe muiera lui legiuită de dece ani de zile trecuți, fără a se sci locul aflării lui, este prin acésta citat, ca în termin de sêse luni de zile dela prima publicare a acestora în „Telegraful Român” se se prezenteze înaintea subseminatului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial intentat contra lui din partea muierii sale, se va pertracta și decide și în absența lui.

Cohalm, 22 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 5823/1893

[168] 2—2

Publicațiune.

Pentru esarândarea pășunatului de oi pe érna 1893/4 pe teritorul Sighișórei se statoresce diua de licitațiune pe *Vineri în 29 Septembrie st. n. 1893* în cancelaria subseminatului magistrat. Vadiul este 50 fl.

Sighișóra 31 August 1893.

Magistratul orășanesc.

Avis!

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina” în Sibiiu escrie concurs pentru furnisarea de **circa 200 stângini metrici** lemne de foc uscate.

Oferte se primesc în scris și verbal în biroul direcțiunei (**strada Bayer Nr. 1**) în orele antimeridiane **până la 20 Septembrie a. c. st. n.**, având oferenții a depune un vadiu de **fl. 200.**— Tot aici se pot vedé și condițiunile detaiate.

Sibiiu, în 7 Septembrie, 1893.

[167] 1—1

Direcțiunea.